

MAGYAR KURIR

1817
Zeit
8

Indult Bétsből, Kedden Augustus' 12-dik napján, 1817-dik esztendőben.

B é t s.

A' Császár és Császárné ö Felségek' *Lemberg*i időtöltésekről Julius' 20-dikától fogva 28-dikáig, ilyen napokrendje szerént való irás jött-ki az idevaló Udvari Német újságban: —“

„Ö Cs. Kir. Felségek Jul. 20-dikán a' Görög-Catholicusok' Káptalannya' templomában voltak istentiszteleten, Udvarnokaik, Cs. K. Titkostanátsosaik 's Kamarássaik által kísértetvén. Délután a' Stutzos polgárok szépen feltzifráztatott lövöldöző helyét méltóztattak megnézni, melynek ajtajánál a' polgári stutzos sereg pompázott 's lövései által jelentette *Lemberg*' lakosainak, az ö Felségek' odaérkezéseket 's visszatéréseket. — Maga ö Felsége Jul. 21-dikén a' Generálisok' Tanátsát 's a' Kaszármákat nézte-meg; délután a' Kormányszék' ülésébe jelent-meg, 's a' tobáksfabrikát szemlélte-meg — 23-dikban egygyütt a' közönséges ispotályt 's a' nyomorékok' házat, 's Felséges Aszszonyunk maga az ittlévő minden aszszonyi nevelő házakat 's a' könyörületes Apátság' ispotályát méltóztattak jelenléteikkel meg tisztelni. — Ö Cs. K. Felsége 24-dikben *Rzewnsky Kazimir* nemes urat, önként való indulathból Grófi méltóságra emelte, 's Titkostánátsos Gróf *Stadnitzky Kantzius János* urat a' Gallitziai Rendek Biztossága' Elölülőji Helytartó-jává nevezni, 's ugyan ezen napon a' Generálisok Tanátsát 's minden itt lévő katonai-pületeket meglátogatni méltóztatott. —

25-dikben az itt jelenlévő fegyveres sereg' mustráját tartatta ö Cs. K. Felsége. Ugyan ezen napon az a' szerentséje volt *Cseh* országi híres muzsikusnak *Kohaut Ferentz* nek, hogy ebédután ö Felségeknél úgy nevezett *Camara-Concert* lévén, ö Felségeknék nagy meglegedéseket, trombitálása és trombitakürtel való magamegkülömköztetése által, megnyerte, mellyet azzal is kijelenteni kegyesen méltóztatott a' kegyelmes Monárkha, hogy néli más nap' reggel Fő Kamarás Gróf *Wirbna* ö Exc. ja által egy szép aranypiksiszt küldött ajándékba. — Ez nap' estve, melly a' Gallitziai Rendek által az ö Felségek' megtiszteltetésekre adatott fényes bált megelőző estve való, ismét egész *Lemberg* városa ékesen megvilágosittatván, ö Felségek ezen világoztatás is megnézegetni kegyesen méltóztattak.

Julius' 26-dikán az új utzában lévő nagy *Synagógát* szerentsésítették ö Felségek, kísérelőkkel egyetemben, megjelenésekkel, melly, kivált annak katedrája, szépen feltzifrittatva 's ö Felségeket illető irásokkal megrakattatva valának; ékesítették a' katedrát nevezetesen két tzi-fra ülőhelyek, mellyek felett két aranyos 's ezüstös koronák függöttek; az épületet innepi ruházatba öltözködött Sidók 's az ö előjáróik töltötték-el. Ezen utólsók a' familiáknak előkelőbb atyaikkal együtt, kezeikben a' törvények' szent tekertsét tartván, egy gazdagon megaranyozott kárpit alatt, az ö Felségek' belépésekor az

ajtóhoz eleikbe mentek, és ő Felségeket hozzájoktartozókkal egyetemben, a' Sido közönségnek levegőt hasogató éljen! kiáltásai között, a' katedrához kísérték; a' hol oly kegyes lehetséget mutattak a' familiák' atyjaik közül némelyekhez ő Felségek, hogy vélek nyájas beszélgetésbe elegyedtek. *Löser Landau* nevűnek az a' szerentsége volt közülvök, hogy az egész gyülekezetnek nevében ő Felségeket, minnyájok' hűsége, jó indulatja, 's szeretete felől bizonyossá tette. A' templom' szép építése formája nagyon megtett az ő Felségeknek. — Ez nap' délután még egyszer meglepte ő Cs.F.ge a' maga látogatásával a' lövöldöző helyet, 's lött is néhányat. Estve véghez ment az Exjesuiták' kertje' szalájában a' feljebb említett fényes bál, a' hol kegyes lehetségettel időt tölteni, 's éjféli 12 óráig maradni mel' óztattak ő Felségek. Fényesítette ezen pompás vigadozást egyebek között az is, hogy a' külső városban a' *Wronowsky* kertnek meredek tsutjai szépen megvilágosítottak voltak. Az Exjesuita utjának végénél egy győzedelmi kapu volt felállítatva és állallatszó világosításokkal felékesítette; az egész utzát fáklyák világosították. A' kertet, a' só házat, 's a' kert templomot megszámlálhatatlan égő métsék' ezerei borították-el. Gyönyörűen meglepte a' nézők' figyelmességét oldalfélt a' kertben egy nagy állás, a' melly oly módon volt megrakva égő métsékekkel, hogy kötsiben a' *Bétsi Sz. István* tornyát ábrázolta. — Ő Felségeknek megérkezésekkor a' bál tűzjátékkal kezdődött-el. A' városnak nagyobb része részesedett ezen vigadozásokban. — Ugyan ezen napon az Ormányok' káptalanja' templomában is megjelentek vala ő Felségek a' Titkostanáposok 's Kamarás urak által kísértetyén. —

Végezetre 28-dikban, ezen várost kívánt jó egészségben elhagynán, *Bukowi-*

na és Erdély ország felé útnak indulnak.

A' kisdud Fő Hertzeg keresztsége e' h. 4-dikén a' *Károly* ő Cs. Fő Hr.sége' házában szokott rendtartással véghez ment. Az itt lévő Fejedelmi Ersek vitte véghez a' Szent foglalatosságot. *Albert* ő K. Hertzegsége volt a' Keresztatya. A' kisdud *Albert Friedrich Rudolph* nevetet vett a' keresztségekben.

Eleinten közönséges levelek 's már most Temesvári tudósítások is erősítik, hogy a' Török háboruban nevezetessé lett *Cserny György*, *Semandriában*, egy Görög pajtásával együtt megtaláltván 's elfogattván, seje még az nap' mind ketőnek elüttetett, Belgrádba vitetett, ott annak hőre levonattatott, 's egy Tatártol Konstantinápolyba küldetett legyen.

F l o r e n t z i a.

Innen Jul. 31-dikén indultak a' legújabb tudósítások. Augustusnak közepéig gondolták, hogy minden úti készületeivel egyetemben hajóra ülhet a' Fő Hertzegaszszony. A' Lineabujók *VI-dik János* és *Sz. Sebestyén* ugyan, Jul. 25-dikétől fogva a' *Livornói* öbölben állanak, a' rendszerént 10 napokig tartó contumaciát is, a' hajóslegényeknek jó egészségekre nézve 3 napra szállította-le a' Nagy Hertzeg; de így is tsakugyan kívántatnak legalább 14 napok a' hajóknak arra, hogy ily hosszú útra szükséges eledelt rakhassanak-fel. Már jó ideje, hogy egy Királyi Biztos van Livornóban, ki a' szükséges dolgoknak összehívásároltatásában foglalkozkodik, mellyeknek és a' fő Hertzegaszszony' 's kísérői' sok bagázsiaiknak felrakásához, a' három napi contumaciának d' telése után azonnal hozzá fogni szándékoztak. Sok idegenek gyülekeztek ezen alkalmatosságra *Livornóba*, a' kik é:az

odávaló lakosok is nagy részint azzal töltik most idejüket, hogy tsajkákön az öbölben a' nevezett *Linea* hajók körül eveznek. le 's fel, élé 's hátra, 's nézik ezeknek szép készületeiket. Hát még belől kell tsinosoknak ezeknek lenni, kivált a' VI-dik Jánosnak, a' mellyen a' Fő Hertzegasszony fog ülni. Mint mondják valóságos Fejedelmi gazdasággal fel van készítelve. A' hajó új, nem rég' bolsátották-le az építő műhelyről. Most teszi az első útát. —

Metternich ö Hertzegsége, kire az általadás van bizattatva, addig, míg ezen foglalatosságnak ideje eljöne a' *Luccai* ferdőre ment, a' hova már Jul. 25-dikén megérkezett vala. —

A' Nápolyból visszajövő Austriai seregeknek 's nevezetesen a' *St. Julien* Regimentjének első Batalionja, Jul. 27-dikén utazott által *Florentzián*. Az Austriai seregeknek, mellyek ez ideig Nápolyban és az ország' külömbkülömb részein tartózkodtak, magokviseletekkel nagyon meg vagynak elégedve a' lakosok közönségesen. A' feljebb nevezett Bataliont a' városból való eljövetelekör a' lakosok és még a' Lazaroniki: nagy sereggel elkísérték jó darabig. A' folyó hónap alatt szakadatlanul tartott ezen ármáda' külömbkülömb részeinek a' *Florentziai* vidékeken való általútozása.

B e r l i n .

Az idevaló szép új theatromnak elégéséről ezeket olvassuk az újabb levelekben: — Ezt általjában szolván úgy semmivé tette a' tűz, mint ha nem is lett volna. Még gondolkozni sem lehetett rajta, hogy tszifraságai, ruhái, könnyes háza, vagy muzsikakészületei között valamit megtartani lehessen. Hozzávetés szerint valami $1\frac{1}{2}$ millió tallérokra teszik a' kárt. A' tűz Jul. 29-dikén 12 és 1 óraközött támadott a' theatrom jobb szárnyán, és oly hirtelen ellepte az egész épületet, hogy fél óra alatt az egész ház tsak

egy tűz tengerhez hasonlított. Magának az épületnek oltásán nem is lehetett iparkodni 's nem is iparkodtak a' vízpuskákkal a' tűzoltók, hanem minden erejeket a' közlebblévő épületeknek öntözésére fordították, hogy ezeket megtarthassák. Nem is harapodzbátott a' nagy szél mellett is tovább a' tűz. Hogy a' theatrom' készületei között semmit kikapni 's megtartani nem lehetett, annak tulajdonítják, hogy az épületnek éppen azon szárnyában, melyben a' tűz támadott, találtatott tíz hordó tisztált olaj, a' melly azonnal meggyuladván néhány óráig égett oly rettenetesen, hogy a' nagy hőség miatt közelíteni sem lehetett arrafelé. Képzelné lehet, melly rettenést okoztatott egy ily népes városban egy ily nagy épület' 200 lábnyom hosszúságú fedelének ily hirtelen való lángbaborulása, a' melyről 200 lépésnyire is hordta széllyel a' nagy szél a' tűz darabokat. Hogy a' készületek között semmit megmenteni nem lehetett, azt az okát is adják, hogy mind ezek a' theatrom' felső részeiben, részszerént a' padláson részszerént a' felső emeletben tartatták, a' hova holmi keskeny fa garádsokón jártak fel, mellyek tsak hamar meggyuladván, azonnal minden le 's fel járást lehetetlenné tettek. Egy *Carlsberg* nevű ifjú jádázoszemély, mint gondolni lehet oda égett, ki is kétségkívül, hogy valamit kikaphasson, a' theatrom' épületébe bemenvén, azólta nem látták. Lebetegüléshez közelgető szép fiatal felesége keservesen siralja szegényt.

A' Prüsszus Koronaörökös Julius' 30-dikán hajnali 2-től fél órakor a' *Mosella* vizén *Koblentzbe* érkezett 's ezen viznek a' Rénusba való szakadásánál szállott ki a' szározra, a' hol, bár mi jókor történt is érkezése, a' tisztviselőkkel egyetemben nagy örvendő sokaság várta. —

A' Prüsszus Király, a' ki *Carlsbadot* Aug. 2-dikán oda hagyta, 3-dikban

(a' maga neve napján), a' *Thiersham* és *Weisenstadt* között lévő postaúton elfordult a' szekerevel, 's egy kis *Contúsiót* kapott.

A' *Bayreuthi* újságban így irtak ezen feldúlésről, *Bambergből* Augustus' 4-dikén reggeli 9 óraker: — „Ó Felsége a' Pruszszus Király, a' ki tegnap délutáni 2-tődfél óraker ide érkezett, *Bayreuttol* fogva errefelé való útjában egész testében faldalmak 's ideérkezésekor oly változásokat érzett, melyekre nézve az Orvosok' jóvallására magán' eret vágatni jónak találta. Ily környulállások között útját innét ma tovább nem folytathatja, 's elindulása még most nem határozathalik meg. Ó Felségét nem annyira a' feldülés, mint inkább a' Berlini nemzeti theatrom' elégsének, 's meg annak hüre illette meg illy erőssen, hogy igen igen szeretett ötsét *Wilhelm* Printzet, a' ki *Károlina* K. Hertzegaszszonyt, a' *Miklós* Nagy Hertzeg' mátkáját *Petersburgba* kíserte, egy kutya megmarta. A' *Bambergi* lakosok oly nagy részvétellel viselteknek ő Kir. Felségének ezen betegsége eránt, hogy az úgynevezett *Bambergi* Udvar, a' hol ő Felsége szállva van, szünetlenül úgy körül van véve az ő Felségét látni akaró vagy állapotja felől valamit halani kívánó sokaság által, hogy az utzán, bár a' tájon jó széles is, alig lehet járni.“

Jegyzésül még azt veti ezen tudósításnak utánna a' *Bayreuthi* újság, hogy a' Király' szekere *Bernsteinnál* *Eger* és *Bayreuth* között dőlt fel. A' Királlyal *Albrecht* nevű Kabinéti Tanátsos ült egygyütt a' hintóban. A' feldőlésnek, maga a' Király sem a' postakotsist tartja okának lenni, a' ki elég vigyázva hajtotta a' lovakat, hanem valami ott az út mellett háló Emigránsoknak tüzetől ijedtek meg a' lovak, 's úgy történt a' szerentsétlenség.

W a r s c h a u.

Julius' 17-dikén szomorú halotti pompáját tartották a' *Jenai* ütközetkor meghalálozott *Poniatovszky* *Jósef* Hertzegnek *Warschauban*. Jelen voltak az ájtatos tisztelet-tételen a' Vice-Királyal együtt minden *Warschauban* találtató Generálisok és egyéb fő tisztek. A' szomorú ájtatoskodásnak végződése után útnak indították a' halottat *Krakau* felé a' Királyok' temetőjébe. *Zambrzicky* úr a' Püspök, a' Papság, 's egy fegyveres sereg 11 ágyukkal, a' város sorompójáig kísérték. A' tiszteletet-tévő katonasereg a' Gen. Gróf *Krazinszky* vezérlése alatt, 4 Svadron Lovas, 2 Batalion Gyalog Testőrzőkből, 's egy ágyuzó tsapatból állott. A' testnek általadattatásakor Gen. *Krazinszky*, egy igen érzékenyítő szép beszédet intézett a' jelenlévőkhöz. Ezt követte az ágyuk' és a' fegyveres sereg' tüzelése. A' Boldogúlnak vitézi rendezimereit 's a' Frantzia Marschalli páltzát, Generálisok vitték párnátskákon. A' város' lakosai közzül is nagy sokaság jelen volt a' kísérők között, valamint szintén a' Tzéhok is a' magok zászlóikkal.

I n s b r u c k.

A' Déli Tyrolisi tudósításokban különös példajit hordják elő ezen esztendő termékenységének. Egy szöllő tön, melly egy ház' ablaka alá van felvonva, 's a' melly eddig közönségesen 150 garezdet legfeljebb 170-vent szokott volt termeni, most megszámlálhatni rajta többet ezernél. *Bolzenben* tsudálkezva járnak egy szöllő gerezdnek nézésére, melly oly nagy, hogy mikor a' szemek egész nagyságokat eléri, nem sokkal leszen a' gerezd' hossza egy ölnél kissébb. — Mindenünnét élce örvendetes tudósításokat olvasunk.

Száz forint huszas pénzért, adták Váltó czédulában: —
Aug. 8-ik napján 526 — 9-dikén 325 $\frac{1}{2}$ — 11-dikén 525 $\frac{1}{2}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

J e l e n t é s.

A' *Természethistoria'* II-dik kötet-jéről.

Jól emlékezhetnek reá, legalább a' Nemzeti - Gazda' hív. Olvasói, hogy a' *Természethistoria'* II. odik és többi kötetjeinek is, egy nemes-lelkű Pártfogója akadt, kinek betses Nevét a' II. odik Kötet' elején, minden tudomány-tisztelő Hazafi, a' tudománnyal egygyütt fogja érdem szerint tisztelni tudni. Ez a' tudományokat szívelő Nemes Kavallér tselekedte azt, önnön hajlandóságából, hogy ennek a' II-odik Kötetnek Réztáblái, már munkába is vétettek.

Ennek a' Könynek megszerzésére, mely a' *Madarakat, Halakat és Kétlaki* (amphibia) állatokat foglalja magába, 's mutatja-elő színelt (illuminált) 50 vagy több Réznyomatokban velin papiroson, lehet előre fizetni *Leopoldnapi Pesti vásárig*, mely November' elején kezdődik. — Annyi, vagy még több Előfizető reménylén, a' mennyit az I-ső Kötetből megvettek; az árát, ámbár jóval többbe kerül mint az első került, 20 forintnál többre, az *Előfizetőkre nézve*, nem szabom. — Az előfizetést felszedő Uraknak, gondoskodások' jutalmául, fizetés nélkül fogom adni a' 10-diket. Kész pénz nélkül senki jelentését el nem fogadhatom.

A' kik az I-ső Kötetből (az Emlősálatokról) tavasz óta kértek, és az árát le is tették, de a' színelt Táblák' nemléte miatt nem adhattam; ne sajnálják most, a' beállando *Jánosfőveteli Pesti vásárok* vagy akarmikor, a' magokét elvitelni. Azokon felül még, készen áll 24 színelt - táblájú nyomtatvány, az újjonnan keresők' számokra, igen szépen színelve, mivel' Bétsből a' legjobbban színelőmet (il-

luminator) — egy, jobb-kezé nélkül való Ifjat, a' ki bal-kezével dolgozik 's ír) lehozattam; a' ki a' többi kötetet is egyedül-maga fogja színelni. — Az Első Kötetnek az ára 22 forint, vagy, ezüstben 7. — Minden Pap-és Professor Urak, valamint az előkelőbb *Könyvárosok*, 's mások is fel fogják vállalni az Előfizetés' beszedését, — Bétsben nevezetesen T. T. *Márton József* Prof. Ur, Erdélyben T. T. *Kováts Sám.* gazdasági Prof. Ur Kolosváron, és T. T. *Baritz János* Orvos-Dr. és Prof. Ur N. Ényeden, — mint Pesthez távolabb-sekvő helyeken.

K. Sz. *Pethe Ferentz.*

Tudományos Hiradások.

Minden pallérozott Nemzetnek szüksége van arra, hogy időről időre újabb meg újabb 's tulajdon Nemzeti nyelvén készült Geográfiai Mappái legyenek. Illyenek voltak azok, mellyek ezelőtt egy-néhány esztendővel Debreczenben némelly *Togátus Deák* Ifjak által készítetttek; de már egészen elfogytak. Most már mind az e' részben érezhető nagy fogyatkozás, mind az idővel előrehaladott Tudományok állapota, mind végre a' Státusok politikai meghatározottságok azt kívánják, hogy Nemzetünknel is az ebbéli hijánosság ki pótolassék. A' honnan egy Nemzeti Magyar Átlásnak megjelenése, a' Nemes Magyar Publikum előtt, reménységünk szerént, annyival kellemetesebb leszén, hogy annak Szerzője már a' külső Tudós Újságok és úgy nevezett Zsurnálok tanúbizonysága szerént, több geográfiai és mathematikai tudós munkái által tette magát érdemessé, úgy mint a' ki egész életét ezen tudománynak szentelvén, mind azon segítő eszközöket, elegendőképpen öszveszedte, mellyek ötet egy tökéletes

munka kiadhatására reá segíthetik. Ez a' Nemzeti Magyar Átlás 17 legfeljebb 20 Mappából fog állani. A' Mappák rajzolatjának hossza 19, a' magassága pedig 13 hüvelknyi; a' mell. mekkoraság elegendő arra, hogy a' Rajzolatban minden nevezetesebb tárgyak világosan előadódhassanak.

Mit lehessen ezen Hazafiú igyekezettől várni, azt a' már készen lévő két első Mappa látásából könnyen megítélhetni. Ezek közül az első a' Föld öt részeit és azokon a' Fő-hegyek fekvéscit elágazásait, és a' folyóvizek meneteleit olly helyes ábrázolatban adja elő, hogy azoknak fekvéseit egy tekintettel elláthatni 's felvehetni. A' most jövő Augusztusi Pesti vásárkor ezen Nemzeti Magyar Átlásnak az első, és talám már a' második Mappáját is lehet találni, Pesten Eggenberger József Könyvárosnál, a' hol a' kész Darabokat általvévén, az öt első Mappára öt forintokban előrefizetés is vétetik, erről szóló Nyugtatóírás mellett. Egyébaránt a' Mappák árra darabonként 1 fl. 12 kr. -ra van meghatározva. Az Átlás Budán nyomtatódik az ott lévő Kömettző Intézetben, (Lithographicum Institutumban), és szép papirosra leszen nyomtatva, 's kiszínelve. A' jövő Novemberi Pesti vásárra az első öt Mappából álló Tsozó okvetetlenül elkészül, ezután pedig, minden Pesti vásárra 5 Darab Mappa jelen meg, míg nem így az egész Munka kiadása az Előrefizetés útján, elősegítettvén, végre hajtatik. Az Előrefizető Urak, azon kívül, hogy valamivel oltsóbban jutnak a' Nemzeti Magyar Átlás bíráshoz, még arra is számot tarthatnak, hogy a' legtisztább nyomásokból részesülnek.

A' kik Oskolák vagy más Nevelő Intézetek számára több Exemplumokat vagy is Nyomatványokat kívánnak megszerezni; méltóztassanak egyenesen a' Kiadóhoz folyamodni, a' hol a' szokott pro-

Centót Ráadásul veéndik. A' Kiadó T. Kreipel Eduard Ts. K. Májor, kinek lakása Budán van a' Kristina városban a' 152-dik szám alatt.

Az Alólírtnál, több más jeles Munkák között a' következő két újonnan kijött Grammatikák is fognak a' jövő Augusztusi Pesti Vásárkor találatni.

1. Német Grammatika, ahhoz való Gyakorlásokkal; egy Német Olvasókönyvel és két Szokönyvel együtt. Kiadta Márton József, Professor. Hetedik megjobbitott és meghövitett Kiadás. Bétsben 1817. Az árra 3 fl. 30 kr. Ez az új Kiadás most mind a' Gyakorlásokban, mind az Olvasókönyvben egészen új Részekkel bővített, minéműek az új Geographia, a' História, Természeti História rövidebb Rajzolatjai: Egy Teátrumi végjáték, Versek, 's a' t. úgy hogy most a' könyv 33 árkusnyi nagyságú.

2. Versuch einer ausführlichen praktischen Ungarischen Sprachlehre für Deutsche, nebst dazu gehörigen Aufgaben und Uebungsstücken, so wie auch mit einem Ungarischen Lesebuche von Jof. von Márton Professor. Zweyte, mit einem neuen Ungarisch, Deutschen und Deutsch-Ungarischen Wörterbuche versehen Ausgabe. Wien 1817. Preis: 3 fl. 30 fr. (35 Bogen stark).

A' Magyar Olvasókönyv ezen Magyar Grammatika mellett 15 árkusnyi, mely hasonlóképpen új Geographiával, különösen Magyar és Erdély Ország Földleírásával és Historiájával, 's a' t. bővített.

Eggenberger József
Pesti Könyváros.

Gazdasági Tudósítás.

Az alábbírt tisztelettel tudósírja a' Nemés Magyar Publikumot a' felől, hogy ő itt Bétsben a' mindjárt név szerént is megnevezendő Gazdasági Kommissziókat felvállalni és szoros pontossággal végre hajtani, hivatalbéli kötelességének választotta, úgymint: felvállalja.

1. ször, Uradalmak, Jóságok, Há-
zak és minden Vagyonok eladását, mely
végre mindenkor fő gondja leszén, hogy
az igazán számba vett hiteles jövedelem
mivoltát előmutathassa.

2. A Vagyonbírásra elmúlhatatlanul
megkivántató Tőkepénzek kikeresését és
kiadását törvényes úton végzi.

3. Felvállalja itt Bétsben a Jósza-
gokra, Házakra való Felvigyázást, nem
külömben az itt szomszédságban fekvő me-
zei vagy falusi házakra és kertekre is; va-
lamint a minden esetre megkivántató épít-
tetés és jobbitásbéli foglalatosságot is vég-
re hajtja.

4. Ajánlja magát Számadások meg-
vizsgálására; minden némű Gazdaságbéli
Munkák, Értekezések, Árendalevelek ké-
szítésére; minden esmeretes Nyelvekre
leendő Fordításokra; az Ügyfolytató Urak-
ra nézve pedig, a törvényes dolgokban
előforduló ügybéli Számadások, Osztá-
lyok, és más nevezetes Gazdasági tár-
gyak törvényes úton való eligazítására
megkivántató hiteles kidolgozásokra.

5. Felvállal mindenféle Gazdasági
Kommissziókat p. o. Spanyoljuhokat 's a'
1. Gyümölcsfák, Gazdasági Műszerek és
új Találmányok bévásárlása eránt.

6. Általveszi a Vagyonos telyes meg-
hatalmazása feltétele alatt, a Birtokos
tulajdon természetéseinek eladását; p. o.
a Gyapjút, bort, pályinkát, gubafstot,
festő kőkényt, (Rhamii catharticus bac-
cas) 's más egyéb termékeket; és e' sze-
rént ő, mint a Termesztő Birtokos telyes
hatalmú Eladója, jussán tsak a Birto-
kos eladásra való jussát veszi által, mint
a kinek sok esetekben 's külömbféle kör-
nyüállások között, terméseinek jó mód-
dal lehető eladására vagy helye, ideje,
és alkalmatossága nints, vagy a' mes-
zire való szállítás terhét magára nem ve-
heti. Mind ezeket a' Gazdaságbéli Ter-
méseket, mellyek eladás végett az alább

irtt Gazdasági Kommissziók Intézetéhez
küldetnek, által veszik itten Cs. K. Priv.
Nagykereskedő Henikstein és Társak, még
pedig mind az alkalmatos helyadásra 's
reá való gondviselésre, mind a' bejövő
pénz kimutatott végre leendő fordítására
nézve, mellyért magára a Köz. Polg. Tör-
vénykönyv 1311-dik és 1317-dik §-lycinek
értelmek szerént kezességet vállal; és nem
tsak Nyugtatóírást fog adni mindennek
általvételeéről az alább előadandó Nyugta-
tóírást Példázatja formájában, hanem a'
Fizetéseket is, a' Birtokosok Rendelése
szerént, pontosan teljesíti 's a' termés-
ket tüztől mentt Tárházakba rakatja és
gondviselés alatt tartja.

7. A falun lakó Földesurak, Tiszt-
viselők, és más Birtokosok Rendeléseit
ket, az itt Bétsben lévő Házi dolgaik fe-
lől és más végrehajtandó Kommissziót
is az alábbirtt felvállalja.

8. Minden Törvényes Hivatallisztsé-
geket és Uradalmi Tisztségeket megké-
rünk, hogy az alattok 's körülöttök lévő
's megesendő Árendák, Kótyavetyék Fel-
teteleit 's Tárgyait írásban velünk közle-
ni méltóztassanak, hogy azt, az áren-
dálni vagy venni szándékozókkal közöl-
hessük 's itt is a' Publikumnak elejikke
terjeszthessük.

Mind ezek az itt előadott Foglalatossá-
gok nyilván oda mutatnak; hogy az
Alólírtnak egyedülvaló tzelja, mellyet az
ő jó lábra állított Gazdaságbéli Kommiss-
zió Intézete által akar elérni, oda megy-
ki, hogy ő a' Gazdaság haszonnal való
folytatásában előforduló sokféle fogyatko-
zásokat és akadályokat elháríthassa; és
minthogy legfőbb megkivántató dolog
ezen tekintelben minden Birtokos Urak
részéről az: hogy kívánt tzeljokra bátor-
ságos, oltó, és jól kiválasztott mó-
don juthassanak el, tehát a' *Bátorságos*
voltára nézve ezen Kommisszió Intézet-
nek kezességet vállalt a' nevezett Nagy-
kereskedő Ház. az *Oltóságára* nézve

azt állíthatjuk, hogy az Intézet a' Foglatosságok több vagy kevesebb voltokhoz képest mindenkor azokhoz kiszabott igen illendő megjutalmaztatást vésszen; a' Vétel és Eladás munkója bérét pedig egészen a' Megbízó és Kommisszió adó Urak szabad tettzésekre bizza.

a' Jól kiválasztott Mődot annál fogva reményli az Alólirt elérni, hogy ő a' Gazdaságot mind úgy, mint Tudományt, mind úgy, mint Mesterséget sok esztendőig gyakorolván, ezenkívül Birtokos és törvényesen megbízott Felvigyázó lévén; elég esméretet és tapasztalást szerzett magának arra, hogy az őtet Meghatalmazandó Urak kívánságainak teljes megelégedésekre megfelelhessen 's eleget tehessen. E' szerént tehát bátorodik az Alólirt az ő felállított Gazdaságbéli Kommisszió Intézetét, mint a' Gazdaságbéli szorgalom és munkásság előmozdításának egy hasznos eszközét; minden Birtokos Uraknak 's általjában az Erdemes Közön-

ségnek alázatosan ajánlani. A' Kommisszió Intézet Iró-Tisztje (Cancelláriája) minden nap nyitva vagyon, az Innénapokat és Vasárnapokat kivéve, délelőtt 8 órától fogva 11-ig: délután 3-tól 5-ig. Egyéb Helyekről a' leveleket, mellyeknek akármelly esmeretes nyelven lehet írva lenniük, e' szerént lehet az Intézet Birtokosához utasítani magyarul vagy Németül: Báró Stents Gazdasági Kommisszió Intézetéhez, Bétsben. Weihburg utzában Nro. 982. Németül pedig így: Der ökonomischen Geschäftskanzley des Freyherrn von Stentsch in Wien, in der Weihburggasse im Eybischen Hause Nro. 982. im 2-ten Stock.

Költ Bétsben Jul. 22-dikén 1817.

Báró Stents János.

Mi általvesszük, kezességünkre, a' Báró Stents Gazdasági Intézete számára küldendő Mezei Gazdaságbéli Terméseket, a' feljebb kitett mód szerént.

Henikstein és Társak.

A' Nyugtatóírás Példázata.

Nyugtatóírás.	
N ^{ro.} 	-----ról,
Az az:	
mellyek N. N. - 181,	
Báró Stents Gazdasági Intézetéhez, a' tett végzés szerént eladni küldettek, és a' mellyekért Ts. Kir. Priv. Nagykereskedő Henikstein és Társak; mind a' termésekre való gondviselésre nézve, mind a' pénznek bévétele és lefizetése végett, a' hibául nem tulajdonítható eseteket kivéven, a' Köz. Polg. Tör. végkönyv 1311. és 1319-dik §. szerént kezességet vállal.	
Költ Bétsben, --	
(L. S.) N. N.	(L. S.) Henikstein és Társak Sortschan J.